పింప్రిమందుల ఫ్యాక్టరీ మేనేజింగు డైరెక్టరు అధికారదుర్వినియోగం

పరిస్థితులను మెరుగుపరచడానికి పరిశ్రమల మంత్రి శ్రీమనూభాయ్‌షా వైముఖ్యం

('న్యూ ఏజ్' విలేకరి)

"గట్టిగా సీలుచేసిన, స్ట్రెప్టామైసిన్ మందులో ఉన్నది ఒక్క ఈగ మాత్రమేనటండీ! అమందు ప్రాణాన్ని రక్షించేమందు సీలువేసే 10 కోట్ల ఫీసాల్లో ఒక్క ఈగేకదా" అని వాటిని సీలు వేసే కంపెనీ అయిన హిందూస్తాన్ యాంటిబయాటిక్స్ మేనేజింగు డైరెక్టరు భాజా అన్నాడు అంతేగదా, అది "చాలా స్వల్ప విషయమని" కేంద్రమంత్రి శ్రీమనూభాయిషా కూడా అన్నారు

ఇంకా యింతకన్నా అధ్వాన్నమైన విషయాన్ని గురించి, రాజా నిజం చెప్పలేదు, ఆ కర్మాగారంలోనే మరో మూడు సీసాల్లో యీగలన్నట్లు ఆయన పత్రికాప్రకటన చేసేముందు అయనకు తెలుసు

ఇంకా యింతకన్నా భయంకరమైన విషయం మరొకటి ఆ ఫ్యాక్టరీ వందలాది పెన్సిలిన్ మందు సీసాలను సరఫరా చేస్తుంది ఆ పెన్సిలిన్ సీసాలన్నీ తిరిగి ఆ కంపెనీకే తిప్పంపి వేయబడ్డాయి అట్లా పంపివేయడానికి కారణం మేరుంటే, ఆ మందుసీసాల్లో, మందుకు సంబంధించని యితర పదార్థం వుందని, గాజుముక్క లాంటిది, ఏదో కల్లగాన్నున్నవీ అందులో వుండటమే కారణం మరో కారణం కూడా వుంది అదుంటు కల్లబడిపోయి గడ్డకట్టుతుందని, నీటిలో వెంటనే కరగకపోతదేమో, లేదా, నీటిలో తేలడమో జరిగింది

పింప్రిలోవున్న ఆ హిందూస్తాన్ కంపెనీలో తయారయ్యే ఒక పెన్సిలిన్ సీసాను గత సంవత్సరం ఒక రాజ్యసభ సభ్యుడు రాజ్యసభలో ప్రదర్శించాడు అందులో ఒక పెద్ద గాజుముక్క ఉన్నట్లు తేలింది

అందులవల్ 'టెక్నోఆఫ్ ఇండియా' పత్రిక సంపాదకీయం వ్రాసినట్లుగా సీసాలోని అంటిబయాటిక్ మందు సీసాలో చల్చిన తరువాత, వుండడం "చాలా స్వల్ప విషయమనీ" పరిశ్రమల మంత్రి మన్నన దాంతో ఏకీభవించడం కష్టం

ఆ మందులోవున్న ఈగ చిన్నదే కావచ్చు, కాని, ఆ ఘటనమాత్రం చిన్నదికాదు. కంటికి కనబడనంత చిన్నగా కన్పించేమరి మందులో వుంటేఏ జరుగుతుంది? ఆ ఈగద్వారా, కంటికి కన్పించని, లోగాలను తెచ్చే క్రిములు అవకాశం అందులోవుంటాయి ఆ క్రిములు అక్కడ మాత్రమే కాకుండా, తెలుసుకోవలసి వుంటుంది

ట్రైప్టోమైసిన్ అంటు వ్యాధులను నివారించుటకు వాడే మందు కాని, కొత్తవ్యాధులను వ్యాపింపజేసేటందుకు వాడే మందు కాదు ప్రాణాలను రక్షించే మందులు (ట్రైప్టోమైసిన్, పెన్సిలిన్) సరఫరాకు ఉత్తేజపత్యం కల్గిన యీ కంపెనీ కర్మాగారంలో జరిగిన యీ దుస్సంఘటనకు, కారణం అత్యంత అధ్వాన్నమైన నిర్లక్ష్యం మాత్రమే కాగలదు

గత సంవత్సరం, మార్చి మొదటి తేదీనాడైన ప్రమాదం, తరువాత కంపెనీకి చెందిన పెన్సిలిన్ ఇంజెక్షన్ చేసినతరువాత చనిపోవడం అనివార్యం సార్లమెంటులో చర్చకువచ్చింది ఆచర్చలో బయటపడ్డ విశేషమేమంటే, పెన్సిలిన్‌ను ప్రగతి ఆస్పత్రి సరఫరా చేసి గా పరీక్షించడంలేదా, అనీ సీసాలనుతరువాత కంపెనీవారు తోసేసే విషయాన్ని పరిశీలించడంలేదా, తమకు చేసి పొత్యం పార్లమెంటులో వ్యక్తంచేయబడింది

ఎట్టిశాస్త్రీయ, లేదా సాంకేతిక పరిజ్ఞానంలేని రాజా, క్వాలిటీ కంట్రోలు డిపార్టుమెంటుపై అజమాయిషీ బాధ్యత తీసుకున్నప్పటి నుండి, యిట్టిఘటనలు జరిగాయని రుజువు చేయబడింది

ఆ మందులను సరిగ పరీక్షించితే ఏం, పరీక్షించకపోతేనేం, పెన్సిలిన్ అక్కడ కాని కి విరివిగా సరఫరాచేసి, ఎక్కువ లాభాలు గడించి పెట్టడమే ఆయన ఆసక్తిగా కన్పిస్తోంది

ఇది చాలా తీవ్రమైన నేరం మేనేజింగు డైరెక్టరు రాజా 'చట్టప్రకారం' నిందితుడు

కాని ఆయనపై ఎట్టిదర్యాప్తీసుకోలేదు; పైగా ఆ పదవిలో ఆయన్ని వుంచారు అందువలన, అక్కడ సంగతులకంటే అధ్యాక్షుని కాపాడడంలో అశ్రద్ధ కలిగింది

ఇప్పుడైనా, అక్కడ పరిస్థితులను సరైనమార్గంలో పెడదామనే ఉద్దేశం, పరిశీలనమంత్రి తన్నట్లు కన్పించడం పైపెచ్చు, ఈ తతంగమంతను కమ్మివేయడానికి ప్రయత్నాలు జరిగాయి, ఆమందులో ఈగ వుండడమనేది నిర్వహణ కార్యక్రమమని ఇతరులపై నోరుజారాడు కాని, ఆ మందును సీసాలో పెట్టి, ఆ కంపెనీలో సీలు చేస్తున్న పద్ధతిగూర్చి, ఈగ వుండటంలో ఆ మందులో పడ్డ తరువాత ఈగ చిన్నదే కావచ్చు, కాని, ఆ ఘటనమాత్రం చిన్నదికాదు. కంటికి కనబడనంత చిన్నగా కన్పించేమరి మందులో వుంటేఏ జరుగుతుంది? ఆ ఈగద్వారా, కంటికి కన్పించని, లోగాలను తెచ్చే క్రిములు అవకాశం అందులోవుంటాయి ఆ క్రిములను సూక్ష్మదర్శినితో మాత్రమేచూడాలి, తెలుసుకోవలసి వుంటుంది

ట్రైప్టోమైసిన్ అంటు వ్యాధులను నివారించుటకు వాడే మందు కాని, కొత్తవ్యాధులను వ్యాపింపజేసేటందుకు వాడే మందు కాదు ప్రాణాలనురక్షించే మందులు (ట్రైప్టోమైసిన్, పెన్సిలిన్) సరఫరాకు ఉత్తేజపత్యం కల్గిన యీ కంపెనీ కర్మాగారంలో జరిగిన యీ దుస్సంఘటనకు, కారణం అత్యంత అధ్వాన్నమైన నిర్లక్ష్యం మాత్రమే కాగలదు

గత సంవత్సరం, మార్చి మొదటి తేదీనాడైన ప్రమాదం, తరువాత కంపెనీకి చెందిన పెన్సిలిన్ ఇంజెక్షన్ చేసినతరువాత చనిపోవడం అనివార్యం పార్లమెంటులో చర్చకువచ్చింది ఆచర్చలో బయటపడ్డ విశేషమేమంటే, పెన్సిలిన్‌ను ప్రగతి ఆస్పత్రి సరఫరా చేసి గా పరీక్షించడంలేదా, అనీ సీసాలనుతరువాత కంపెనీవారు తోసేసే విషయాన్ని పరిశీలించడంలేదా, తమకు చేసి పొత్యం పార్లమెంటులో వ్యక్తంచేయబడింది

ఈ అంశంపై మహారాష్ట్ర పత్రిక 'మరాఠా' కావలసినంత మహాచారాన్ని అందిస్తోంది అనగా 'అపరార్థతను' దాని దీక్షుండడేది స్పష్టం

17 మంది అనుభవం కలిగిన శాస్త్రజ్ఞులూ, సాంకేతిక నిపుణులూ ఈ కర్మాగారాన్ని వదిలివెళ్ళిపోయారు వీరిలో చాలమంది డాక్టరేట్ డిగ్రీలున్నవారు వారు ప్రపంచ ఆరోగ్యసంస్థ ఆధ్వర్యమున ఎదేశాల్లో తర్ఫీదుపొంది వచ్చిన వారు వారంతా ఎందుకు వెళ్ళిపోయారు? ఈ కర్మాగారం మేనేజింగు డైరెక్టరయిన రాజా క్రింద పనిచేయలేక వారు వెళ్ళిపోయారు ఈ రాజాకు సైన్సు అన్నా సైంటిస్టులన్నా గౌరవంలేదు వాళ్ళకు సాంకేతిక విషయాలను ఈయన ఆజ్ఞాపిస్తూండేవాడు

వారి స్థానంలో వచ్చిన వారికి తాలిబంధత పరిజ్ఞానం లేదు, అనుభవం లేదు, నైపుణ్యం ప్రాతిపదికైనగా, యితర కారణాలమీదగా వారికి ఉద్యోగాలు లభించాయి.

ఈదాపారణకు – మందులను సీసాల్లో నింపుట్టి, స్టాకింగు చేయబట్టి కాళుకు తీసుకుందాం ఆ కాళుకోసే ప్రక్రియ శోచనీయమైనదిగా ఉన్నది ఇక్కడ నుండి వచ్చిన వికారాల్లో తర్ఫీదు పొందిన, అనుభవం సంపాదించిన ఒక ఉద్యోగి ప్రజాయాయిషీలో యీ కాళుకుంది

అయనను అకస్మికంగా అక్కడ నుంచి మార్చివేశారు ఆ యన స్థానంలో కొద్ది సంవత్సరాల క్రితం వరకూ లేబరేటరీ అసిస్టెంటుగా పనిచేస్తూ నెలకు రు 120/- లు సంపాదించుకునే అయనను నియమించారు ఆ తరువాత అయన అమెరికా కంపెనీకి సేల్సుమన్ అయినాడు అయన నిప్పు డీకంపెనీకి తెచ్చి, నెలకు వెయ్యి రూపాయల జీతంపై, ఈ శాఖను వప్పగించారు

"మరాఠా" పత్రిక కథనం ప్రకారం, ఆయన, ఆ సంస్థ అధ్యక్షునికి చుట్టం ఆ సంస్థలో, ఇంకా అనేక ఉద్యోగాలు యిటువంటి కారణాలమీదగానే యివ్వబడ్డాయి ఉద్యోగస్థుల్లో 75 శాతం గుజరాతీలనీ, రాజాకూడా గుజరాతీవాడనీ ఆ పత్రిక రాసింది.

'మరాఠా' పత్రిక పరోక్షవిషయాన్ని బయటపెట్టింది ఈ కర్మాగారంలో ఒక పరిశీలకు ఉద్యోగ మివ్వడానికి గాను మేనేజింగు డైరెక్టరు అవలంబించిన తతంత్రాన్ని వర్ణించింది

"కర్మాగారం అనుమతిలో ఒకవర్గపు ఉద్యోగం గురించి ఆ పత్రిక ఉదాహరించింది రు 100-5-125 స్కేలు జీతంపై ఒకవర్గ కావాలని పత్రికల్లో ప్రచురింపబడింది

చాలమంది అనుభవం కల్గిన వన్నాలు ఆ ఉద్యోగానికి దరఖాస్తులు పెట్టారు చాలమంది ఇంటర్వ్యూకు వచ్చారని మాకు చెప్పారు, జీతం స్కేలు రు 45-2-59- ఇబి 8-80 స్కేలుకు తగ్గించబడిందనీ ఇంటర్వ్యూసమయంలో వారికి చెప్పాము, ఎగిరిపల్లనంటే, నన్నుకు అక్కడ పెద్దపనిలేదు కనుక అని చెప్పాము

తగ్గించబడిన జీతాన్ని ఆమోదించినదల్లా, వంద్రా జి వాస్ అనే ఒక్క నర్సు ఆమె 1958 ఫిబ్రవరి 10 నుండి ఉద్యోగంలో చేరింది ఆమె ఉద్యోగంలో చేరిన 18 రోజుల్లోనే ఆమెకు మొదటుప్రకటించిన జీతం స్కేలు రు 100-5-125 యివ్వబడింది అది చిత్రంగానే కన్పించవచ్చు కాని జరిగిందది అదే జీతానికి ఈమెకన్నా, ఇంకా అనుభవజ్ఞులు లభించి ఉండేవారు'

ఇటి నిష్కృష్టమైన పద్ధతిని ఏ కనబర్చించాలో తెలియలేదు అటువంటి ప్రాముఖ్యంగల కర్మాగారంలో జరిగిన ఘటన యిది. ఆ కర్మాగారం పరిశీలించడానికి అటువంటి మేనేజింగు డైరెక్టరు ఎటువంటి హామీపరణాన్ని పుష్పించగల డంటారు?

ఇతర విషయాల్లోకూడ, ప్రజలకు పంచిన జరుగుతోంది భారత ప్రభుత్వ నిపుణుల సంఘం, 1956 లో, 10 ఫెర్మెంటర్లద్వారా 80 మిలియన్ల పెన్సిలిన్ మెగా యూనిట్లను ఈ కర్మాగారం ఉత్పత్తి చేయవచ్చునని అంచనా వేసింది ఈ కర్మాగారంలో యిప్పుడు 16 ఫెర్మెంటర్లున్నాయి అటువంటప్పుడు 95% కాటి పాంశేకి పద్ధతులలోనే కనీసం 48 మిలియన్లమెగా యూనిట్లన్నా ఉత్పత్తిజరిగేస్తుంది

కాని, 1956 నుండి, పెన్సిలిన్ పాంశేకి పద్ధతి అద్భుతంగా ప్రగతి పొందింది, అభివృద్ధి పొందినపాంశేకి పద్ధతులతో 80 మిలియన్లమెగా యూనిట్లన్నా కనీస ఉత్పత్తి జరగాలి కాని 1960-61 లో 40 24 మెగాయూనిట్లుత్పత్తి జరిగి ది అంటే, అసలుజరగవలసిన ఉత్పత్తిలో సగం అన్నమాట! అయినప్పటికీ, సంవత్సర ఉత్పత్తి లక్ష్యాన్ని అధిగమించామని గొప్పలు చెప్పుకోవడానికి మేనేజింగు డైరెక్టరు హామీపడ్డాడు

ఇది చాల చిన్నట్రిక్ అయన, శాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయంతో నిమిత్తంలేకుండా, సంవత్సర ఉత్పత్తి అంకెలను తక్కువ సంఖ్యలో నిర్ణయించుకుంటూడు శాస్త్రజ్ఞులు అందుకు నిరసన తెల్పినప్పటికీ, పరిశ్రమలమంత్రి, మేనేజింగు డైరెక్టరు చేస్తూన్న పద్ధతిని ప్రతిఏటా అనుమతిస్తూనే వున్నాడు ఈ కర్మాగారానికి డైరెక్టర్ల బోర్డు ఉన్నమాట నిజమే కాని ఆ బోర్డులో అంటిబయోటిక్ ప్రవీణుడు లేడు

ఈ అసమర్థత ఫలితాలు చాల తీవ్రంగా వున్నాయి ఈ తక్కువ ఉత్పత్తివలన యిక్కడ ఉత్పత్తిచేసే పెన్సిలిన్ ఖరీదు, అమెరికాలో పెన్సిలిన్ ఖరీదుకన్నా సుమారు రెట్లు గా

ఇంకకన్నా దారుణమేమంటే ఈ పనివలన ఎక్కువ ధరలకమ్మి, ఫలితమైన లాభాలు యీ కంపెనీ సంపాదిస్తోంది గత సంవత్సరమే ఒక కోటి 40 లక్షలు లాభం ఈ సంవత్సరాల్లో 1.5 కోట్లు ఈకంపెనీ లాభాలు చేసుకోవడమేగాక, యితర కంపెనీలు కూడా లాభాలు చేసుకోవడానికి అది ఒక సాకుగావుంది

విదేశాలనుండి 8 న పైలకు ఒక మెగాయూనిట్ పెన్సిలిన్‌ను యీ కంపెనీ దిగుమతి చేసుకొంటున్నట్టు (ఉత్పత్తి చేసేదిగాక) దిగుమతి చేసుకోవచ్చు

ఆ కంపెనీలు కూడా మెగా యూనిట్ పెన్సిలిన్‌ను 94 న పైలకు అమ్ముతున్నాయి దీనర్థం, ఆ మందును సీసాలలో నింపడానికి ఖర్చుకుగాను, కొనుగోలు దారువద్ద 119 6 శాతం అదనంగా వసూలు చేయడానికి అనుమతించబడ్డారు

ఇంత లాభమూ, ఎట్టి పరిస్థితుల్లో యీ కంపెనీ అర్జిస్తోందనుకున్నారు!

ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ, 'యూనిసెఫ్' యిచ్చే ఆర్థిక సహాయాన్ని, సహకారాన్ని భారత ప్రభుత్వం ఆమోదించిన పరిస్థితిలో యిది సాగుతుంది అంటిబయోటిక్ మందులను ఎంతో చౌక ధరలకు ఉత్పత్తి చేయడం తమ లక్ష్యమనీ, ఇ జాతీయ సంస్థనీ, కంపెనీ నిర్వహణకుగాను కావలసిన ఆర్థిక స్తోమత దృష్ట్యానే ఉత్పత్తిగాని, లాభాలకోసం కాదేకాదని ఈ కంపెనీ ప్రకటించింది

ఈ కర్మాగారం ఆరు సంవత్సరాలనుండి పని చేస్తున్నది ఈ పాటికి ఉత్పత్తి విశేషాలతో పోటీపడే స్థితికి వచ్చివుండవలసింది ఇకనైనా ట్లకన్నా చౌకగా ఉత్పత్తి కావలసివుంది

కాని, పార్లమెంటులో మౌలేకర్ చెప్పినట్లుగా, ఉత్పత్తిలోగల అత్యంత అసమర్థతవలనా, మూడుసంవత్సరాల్లో ఉద్యోగుల జీతాలు రు 8 లక్షలనుండి 5 లక్షలకు పెరగడంవలనా ఉత్పత్తి ధర ఎక్కువవుతోంది దీనికితోడుగా ఎక్కువ అనుభవం ధరలుపెట్టి, విపరీత లాభాలు కావాలని ఈ కంపెనీ పట్టుబడుతోంది

అమెరికాలో పెన్సిలిన్ మందు సీసాల ధరలను రాజా ఉదహరించడం నిరుపయోగం అమెరికాలో మందుల పరిశ్రమ ఒక పెద్ద సంపాదన

ఏదైనా అమెరికాతో పోల్చి చూడవలసివస్తే, రెండుదేశాల్లోనూ ఉత్పత్తి అయ్యే ఖరీదును పోల్చి చూడాలి పెద్దపెద్ద మోతాదుల్లో పెన్సిలిన్‌ను సీసాల్లోపెట్టి వాడకందార్లకు అమ్మేవారు కొని వారు అమ్మకానికి ప్రకటించే ఖరీదునుండి ఈ ఉత్పత్తి ఖరీదును తగ్గించాలి అప్పుడు దానిఖరీదు మెగాయూనిట్ 4 న పై లుంటుంది పింప్రిలో నేమో దానిఖరీదు 21 న పై

పరిశ్రమల మంత్రి వ్యవహారం 'పుండుకు కారం రాచినట్లుగా' వుంది ఈ కర్మాగారంలో సాగుతూన్న ఈ దుస్థితిని తొలగించి, సరిగా ఆ కంపెనీని నిర్వహించుటకు బదులుగా కంపెనీ ఇంకాఎక్కువలాభాలు సంపాదించు పద్ధతిని ఆయన అనుమతిస్తున్నాడు ప్రజల ఆరోగ్య సంస్థ

దక్షిణ వియత్నాంలో శీలుబొమ్మ ప్రభుత్వపు సేనలకు తర్ఫీదు నిస్తున్న అమెరికా సైనికదళ నాయకుడు హెరాల్డు రోజ్

జింగు డైరెక్టరు చేస్తూన్న పద్ధతిని ప్రతిఏటా అనుమతిస్తూనే వున్నాడు ఈ కర్మాగారానికి డైరెక్టర్ల బోర్డు ఉన్నమాట నిజమే కాని ఆ బోర్డులో అంటిబయోటిక్ ప్రవీణుడు లేడు

ఈ అసమర్థత ఫలితాలు చాల తీవ్రంగా వున్నాయి ఈ తక్కువ ఉత్పత్తివలన యిక్కడ ఉత్పత్తిచేసే పెన్సిలిన్ ఖరీదు, అమెరికాలో పెన్సిలిన్ ఖరీదుకన్నా సుమారు రెట్లు గా

ఇంకకన్నా దారుణమేమంటే ఈ పనివలన ఎక్కువ ధరలకమ్మి, ఫలితమైన లాభాలు యీ కంపెనీ సంపాదిస్తోంది గత సంవత్సరమే ఒక కోటి 40 లక్షలు లాభం ఈ సంవత్సరాల్లో 1.5 కోట్లు ఈకంపెనీ లాభాలు చేసుకోవడమేగాక, యితర కంపెనీలు కూడా లాభాలు చేసుకోవడానికి అది ఒక సాకుగావుంది

విదేశాలనుండి 8 న పైలకు ఒక మెగాయూనిట్ పెన్సిలిన్‌ను యీ కంపెనీ దిగుమతి చేసుకొంటున్నట్టు (ఉత్పత్తి చేసేదిగాక) దిగుమతి చేసుకోవచ్చు

ఆ కంపెనీలు కూడా మెగా యూనిట్ పెన్సిలిన్‌ను 94 న పైలకు అమ్ముతున్నాయి దీనర్థం, ఆ మందును సీసాలలో నింపడానికి ఖర్చుకుగాను, కొనుగోలు దారువద్ద 119 6 శాతం అదనంగా వసూలు చేయడానికి అనుమతించబడ్డారు

ఇంత లాభమూ, ఎట్టి పరిస్థితుల్లో యీ కంపెనీ అర్జిస్తోందనుకున్నారు!

ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ, 'యూనిసెఫ్' యిచ్చే ఆర్థిక సహాయాన్ని, సహకారాన్ని భారత ప్రభుత్వం ఆమోదించిన పరిస్థితిలో యిది సాగుతుంది అంటిబయోటిక్ మందులను ఎంతో చౌక ధరలకు ఉత్పత్తి చేయడం తమ లక్ష్యమనీ, ఇ జాతీయ సంస్థనీ, కంపెనీ నిర్వహణకుగాను కావలసిన ఆర్థిక స్తోమత దృష్ట్యానే ఉత్పత్తిగాని, లాభాలకోసం కాదేకాదని ఈ కంపెనీ ప్రకటించింది

ఈ కర్మాగారం ఆరు సంవత్సరాలనుండి పని చేస్తున్నది ఈ పాటికి ఉత్పత్తి విశేషాలతో పోటీపడే స్థితికి వచ్చివుండవలసింది ఇకనైనా ట్లకన్నా చౌకగా ఉత్పత్తి కావలసివుంది

కాని, పార్లమెంటులో మౌలేకర్ చెప్పినట్లుగా, ఉత్పత్తిలోగల అత్యంత అసమర్థతవలనా, మూడుసంవత్సరాల్లో ఉద్యోగుల జీతాలు రు 8 లక్షలనుండి 5 లక్షలకు పెరగడంవలనా ఉత్పత్తి ధర ఎక్కువవుతోంది దీనికితోడుగా ఎక్కువ అనుభవం ధరలుపెట్టి, విపరీత లాభాలు కావాలని ఈ కంపెనీ పట్టుబడుతోంది

అమెరికాలో పెన్సిలిన్ మందు సీసాల ధరలను రాజా ఉదహరించడం నిరుపయోగం అమెరికాలో మందుల పరిశ్రమ ఒక పెద్ద సంపాదన

ఏదైనా అమెరికాతో పోల్చి చూడవలసివస్తే, రెండుదేశాల్లోనూ ఉత్పత్తి అయ్యే ఖరీదును పోల్చి చూడాలి పెద్దపెద్ద మోతాదుల్లో పెన్సిలిన్‌ను సీసాల్లోపెట్టి వాడకందార్లకు అమ్మేవారు కొని వారు అమ్మకానికి ప్రకటించే ఖరీదునుండి ఈ ఉత్పత్తి ఖరీదును తగ్గించాలి అప్పుడు దానిఖరీదు మెగాయూనిట్ 4 న పై లుంటుంది పింప్రిలో నేమో దానిఖరీదు 21 న పై

పరిశ్రమల మంత్రి వ్యవహారం 'పుండుకు కారం రాచినట్లుగా' వుంది ఈ కర్మాగారంలో సాగుతూన్న ఈ దుస్థితిని తొలగించి, సరిగా ఆ కంపెనీని నిర్వహించుటకు బదులుగా కంపెనీ ఇంకాఎక్కువలాభాలు సంపాదించు పద్ధతిని ఆయన అనుమతిస్తున్నాడు ప్రజల ఆరోగ్య సంస్థ

అమెరికాలో రెండవసారి కూచిపూడి నృత్య ప్రదర్శనలిస్తూ, దక్షిణ రాష్ట్రాల్లో అనుసరింపబడిన రంగు విధానానికి నిరసనగా పర్యటనను రద్దుచేసుకుని స్వదేశానికి తిరిగివచ్చిన శ్రీమతి ఇంద్రాణి రెహమాన్ శ్రీ కోరాడ నరసింహారావు బృందం.

విశాలాంధ్ర

సీరియల్ నవల

★ రక్తభూమి ★

శ్రీ వి ణి శ్రీ

పూర్వగాథ

భద్రయ్య చెప్పినట్లుగా రత్తి, తన భర్త రామయ్యను పిలుచుకువచ్చింది రామయ్య భద్రయ్య కోరినట్లుగానే తాను చేసిన బంజరును వదలుకుంటానన్నాడు భద్రయ్య రామయ్య చేసిన బంజరులో పంటను అంటకితెచ్చుకున్నాడు ఇదంతా క్రిష్టయ్య, మంగలు చూశారు చూసిమాత్రం ఏం చేయగలరు? రామయ్య చేసిన మిత్రద్రోహానికి బాధపడ్డారు నారయ్య, కొడుకు క్రిష్టయ్యను మంగలుతో కలిసివుండుకు మందలించాడు క్రిష్టయ్య తండ్రి నెదిరించాడు

ఆ రాత్రి జరిగినదంతా చెప్పి, చంద్రమ్మ, భద్రయ్యల వధ్య తూర్పు పడమరలు అక్కడికక్కడ్లాయి ఇద్దరూ మాట్లాడుకోడంలేదు తన్న పిలవాలన్న ఉద్దేశం భార్యకు లేకపోయినా తనెందుకో ముకుళించాలని భద్రయ్య బిళ్ళబీటుగా క్రిందికిపడద్రోచిన తన్నాలైనా బాగా గుండెకనకోగ్గిని భర్తతో తన్న గురించి చంద్రమ్మ – బిడ్డకుంటాని ఎడమొహం పెడమొహంగా మెలగుతున్నారు

భర్తకు భోజనంపెట్టి తన్నని పిలవకు చంద్రమ్మ పిలవకపోయినా పెట్టినట్టు ప్రకటించి బెళ్ళి భోజనం ముగించి మూలకూర్చుంటాడు అప్పుడైనా మారు భోజనానికి పిలుస్తాడేమోనని ప్రక్కగదిలోంది చెవియొగ్గి ఎదురు చూడుంది ఆ పున్నంతవరకే భోంచేసి చెయ్యికడిగి వేస్తాడు భద్రయ్య – ఇది రోజూ జరుగుతున్న తతంగమే!

ఇవ్వాళ్ళకూడా మామూలు అన్నా భర్తకు భోజనం కడ్డి చిందు చంద్రమ్మ అడిగితిని బెళ్ళి భోజనం ముగించి హాల్లోకి వచ్చిన భద్రయ్య ఆ ఎటికే బార్య చంద్రమ్మ పిలవెల్లా గుడ్డకప్పి లోపల మంచంమీద పండుకొనివుంది పండుకొన్నా ఆమె మంచంమీద అగుడుంటేలేదు ఆ విషయం తెలియటంలేదు ఓ చెప్పకపోయినా ఏమిటో త్వరగా చెప్పమని భద్రయ్య కంగారు పెడుతున్నాడు ఆ కంగారుకి బయాపెనుకిలింగారుపడి అసలే చెప్పకపోని పరిస్థితి కొచ్చింది

"నాకేమీ తెలీదండీబాబు. డాక్టరుగారు రావాలి ఆయన కోపం, పూల్లో ఎక్కడున్నారో మనిషిని పంపించండి" అంటూ తన పళ్లేమీ కాట్టు, దిక్కుతోచక అలాగే నిలబడిపోయింది భద్రయ్య తిరిగి గోపిగాణ్ణి పంపించబోయాడు అంతలోనే పటేల్ రఘుపతి డాక్టరుగార్ని వెంట తీసుకొని వచ్చాడు

"ఏమిటి" భద్రయ్యగారాడాపుడిపడి ప్రశ్నించాడు డాక్టరుగారు

"ఏమో, చూడండి" భద్రయ్య గుండె పడపడ లాడింది నోరు తడబడబడింది

డాక్టరుగారు దగ్గరకెళ్లి ఆమె చెయ్యి పట్టుకొని చూశాడు వాడి దొరకడంలేదు చాలా అపాయకరమైన పరిస్థితిలో వుందనే గ్రహించాడు ఏలా యీ పరిస్థితికి తన హేతువేమిటో తెలుపుకోలేక పోతున్నాడు పెళ్ళాన్ని పోతుంటాడు ఆలోచిస్తూ అన్నిభాగాలనూ పరీక్షించాడు ఎక్కడా ఏమీ తగలడంలేదు ఏం చెయ్యాలి? ఎంతకనీ బోధపడలేదు

[మిగత 4 వ పేజీలో]

నెర్వీటాల్

పరమ అలసిపోయినప్పుడూ రక్తపోటుకున్నూ రామబాణము అనుభవయుక్తముగా చేయబడినది.

రిజిస్టరు నెం 75, పోస్టేజీ రు 1 75

ఇండియన్ మెడిసన్ హౌస్,

విజయవాడ - 2

నేటి నాటక కళ స్థితిగతులు

ఈనాటి సమాజంలో భూస్వామ్యయుగం మొదలుకుని అంతరిక్షయాన యుగంవరకూ కల అన్నికాలాల మనస్తత్వాలూ ఉండటం నేను గమనిస్తున్నాను ఎలాగ? డ్డూరమైన తిరోగమన సిద్ధాంతాలు – రియాక్షనరీ భావాలు! – అనుసరిస్తూ మేము ఒకరకపు విప్లవం చెయ్యగలం. కాని దేశంలోని "ఆంధ్రప్రదేశ్" సంచికలో శ్రీ కృష్ణ రామకృష్ణశాస్త్రిగారి "నేటి ఆంధ్ర నాటకరంగ స్థితి" అన్న వ్యాసం చూసి నేను ఆశ్చర్యంతో దిగ్భ్రాంతుణ్ణయ్యాను చెప్పక తప్పదు తెలుగు నాటకరంగం ఈ స్థితిలో ఉన్నప్పటికీ, నాటక కళా విమర్శ అంతకంటే అధ్వాన్నపు స్థితిలో ఉన్నదనటానికి శ్రీ శాస్త్రిగారి ఈ 14 పేజీల వ్యాసం చక్కని ఉదాహరణ నేను ఆలోచించేదల్లా ఈ వ్యాసాన్ని ఎందుకు సీరియస్‌గా తీసుకోకూడదు!

పెంకెట్ల ఆకాశంకేసి పెరగటం ఎంతస్వాభావికమో ఆధునిక నాటకరీతి పుట్టుకకు అంత స్వాభావికం ఇది నాటక కళకుకూడా వర్తిస్తుంది ఇందుమిందు 45 ఏళ్ళ క్రితం మాట అన్నా, ఆయన మిత్రులూ పాస్టు విరక్త బల్ల ఏ వైపే సమస్యలను చర్చించటం కాకి కాకి జాబితా కాకుండా "బోర్డుపై" నాటకంలో హైదరాబాద్ భాష గురించి మాట్లాడుకున్నారు హైదరాబాద్ ఉర్దూ – తెలుగు మిశ్రమం మాట్లాడు తాడు ప్రేక్షకులకు చిన్న చిన్న ఉర్దూ మాటలు తెలుస్తాయి ఈ ఉర్దూ తెలుగు ప్రేక్షకులకు అర్థం కావాలంటే హైదరాబాద్ కనీసమైన మాటలు తెలుగులోనే అని తేలికైన మాటలు ఉర్దూలో అవాలి ఇది పూర్తిగా అస్వాభావికం హైదరాబాద్‌కు తెలిసికైన మాటలకే తెలుగు తెలుస్తుంది మారుమూల మాటలకు తెలియదు హైదరాబాద్ వాడే భాష నిజంగా శాస్త్రీయంగా తుంటేటట్టుంటే ప్రేక్షకులకు ఆ భాషార్థంగాదు ఇక్కడ సమస్య

కాని శ్రీ శాస్త్రిగారు ఏకంగా శాస్త్రానికి ఎగ్గు పెట్టేశారు "స్వభావవాదం" అతిగా పెచ్చుకోవడం నాటక కళకు పనికిరాకుండా పోయిందన్నారు ఎలాగ? నాటకాలలో పగ్గీలూ, కవిత్వాలూ లేకుండా చేశారు ముఖ్య పాత్రలకు కూడా "పద్యి"? వ్యావహారిక భాషవాడాలని నీడపాత్రా, నాయకపాత్రా ఒకే భాష మాట్లాడాయి! శాస్త్రిగారు స్వభావవాదాన్ని పూర్తిగా కొట్టివేయలేదు నీడపాత్ర గ్రాంథిక భాషమాట్లాడితే అసహజంగా ఉండేదని ఒప్పుకున్నారు, నాయకపాత్రా నీడపాత్రా వ్యావహారికం మాట్లాడడం కూడా అసహజంగానే ఉందంటున్నారు గ్రాంథికభాష ఏ పాత్రకూ ఉచితంగా ఉండదనీ, నిత్య వ్యవహారంలో ఉండే భాషలో అన్ని పాత్రలకూ ఉచితమైన భాష ఉన్నదనీ, నాటకం రాయటం అతి యీజీ చాతనయిన వారందరూ పాత్రోచిత భాష వాడుతున్నారనీ శాస్త్రిగారికి తెలిసినట్టుగా బయటపడ్డారు

అదేవిధంగా ఆయనకు పద్యాలు అందటం అభిమానానికి అంతరాయంగా కనిపించలేదు సంగీతంలో రాగాలాపన చేసి, పాటకు జేరి చెప్పటం అభిమానానికి అంతరాయంగా తోచింది కొందరు స్టేజీమీద అతిగా పాడటం జేరిగే అసలు పద్యాలే ఉండకపోవడం వాడు బయటకు తోందని శాస్త్రిగారి ఊహ! నాటకకళా పరిణామం అన్నిదేశాలలోనూ "కవిత్వాన్ని" విసర్జించిందని ఆయనకు తెలియదు, అసలు నాటక కళ పరిణామం చెందుతున్నదనే విషయాన్ని కూడా ఆయన పాటించటంలేదు అందుకే ఆయన, గ్రాంథికభాషాన్ని చూసి వాల్మీకిపొందిన జాలి శ్లోకంగా వెలువడి దాని మూలంగా గాయకుడు పాడుతుంటేలేదు రాగం తెలియటంలేదు ఓ చెప్పకపోయినా ఏమిటో త్వరగా చెప్పమని భద్రయ్య కంగారు పెడుతున్నాడు ఆ కంగారుకి బయాపెనుకిలింగారుపడి అసలే చెప్పకపోని పరిస్థితి కొచ్చింది

"నాకేమీ తెలీదండీబాబు. డాక్టరుగారు రావాలి ఆయన కోపం, పూల్లో ఎక్కడున్నారో మనిషిని పంపించండి" అంటూ తన పళ్లేమీ కాట్టు, దిక్కుతోచక అలాగే నిలబడిపోయింది భద్రయ్య తిరిగి గోపిగాణ్ణి పంపించబోయాడు అంతలోనే పటేల్ రఘుపతి డాక్టరుగార్ని వెంట తీసుకొని వచ్చాడు

"ఏమిటి" భద్రయ్యగారాడాపుడిపడి ప్రశ్నించాడు డాక్టరుగారు

"ఏమో, చూడండి" భద్రయ్య గుండె పడపడ లాడింది నోరు తడబడబడింది

డాక్టరుగారు దగ్గరకెళ్లి ఆమె చెయ్యి పట్టుకొని చూశాడు వాడి దొరకడంలేదు చాలా అపాయకరమైన పరిస్థితిలో వుందనే గ్రహించాడు ఏలా యీ పరిస్థితికి తన హేతువేమిటో తెలుపుకోలేక పోతున్నాడు పెళ్ళాన్ని పోతుంటాడు ఆలోచిస్తూ అన్నిభాగాలనూ పరీక్షించాడు ఎక్కడా ఏమీ తగలడంలేదు

సోషలిస్టు ప్రపంచం

జెకోస్లోవేకియాలో సంస్కృతి పరిపోషణకు ద్రవ్యనిధులు

స్వరాజ్యం సాంస్కృతిక వికాసంలో కళల ప్రాధాన్యతను గుర్తించి జెకోస్లొవాక్ రాజ్యసభ 1958 డిసెంబరులో కొత్త చట్టం చేసింది సాహిత్య, కళారచనల పరిరక్షణకై సాంప్రదాయికంగా వున్న హక్కులతోబాటు, అభ్యుదయకర సామ్యవాద సమాజావరణాల నమరించి కొన్ని కొత్తగా అందులో చేర్చడమైంది వాటిలో సృజనాత్మక సాహిత్యకళా కార్యక్రమాలపాలకై ఏర్పాటైన ద్రవ్య నిధులు కూడా ఒకటి సాహిత్యం, కళ, సంగీతం వీటిలో సృజనాత్మక కృషికి దోహదం చేయడానికై వేయికన్నా నిధులు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి

ఈ నిధులకు ఆదాయం ఎలాలభిస్తుంది? కళ ఆదాయం కూడా విధాలుగా లభిస్తుంది

1 ప్రచురణాలయాలు, కళాఖండాలను కొని అమ్మే ఇతరసంస్థలు నిర్ధిగా కొంతసొమ్ము చెల్లించాలి గ్రంథ ప్రచురణాలయాలు, పుస్తకాల అమ్మకాల్లో 1 శాతం సాంస్కృతిక నిధికి యివ్వాలి బాటుకళాకారులు, సినిమాలు, సంగీత చిత్రకళా ప్రదర్శనలు టిక్కెట్ల రసుము లో 1 శాతం ఈ నిధులకు చెల్లిస్తాయి ఇలాగే గ్రామఫోను రికార్డులు, రేడియోలు, టెలివిజన్ సెట్లు మొదలగు వాటన్నిటినుండి లభించేదాయంనుండి 1 శాతం యీ నిధులకు యివ్వబడుతుంది

2 రచనలద్వారా రచయితలకూ, వారి వారసులకూలభించే ఆదాయంలో 2 శాతం యీ సాంస్కృతిక నిధులకు చెల్లించాలి

3 కాపీరైటు లేని గ్రంథాలనుండి ఆదాయం ఏభై సంవత్సరాలు, అంతకు పూర్వం చనిపోయిన రచయిత గ్రంథాలను అచ్చువేసుకొని అమ్ముకొనేందుకు రచయితల వారసులకు డబ్బు చెల్లించవలసరంలేదు కాని చట్టరీత్యా యీ గ్రంథాల అమ్మకంవల్ల వచ్చే ఆదాయం నుండి కొంత డబ్బు సాంస్కృతిక నిధికి చెల్లించాలి ఈ డబ్బు కళలలో సాంస్కృతికాభివృద్ధికి వినియోగించబడుతుంది

కాపీరైటు చట్టం వర్తించేట్లయితే ఆదాయవనరులకు, లేదా వారి వారసులకు చెల్లించవలసిన డబ్బులో సగం ఈ నిధికి చెల్లించాలి అయితే రేడియో, టెలివిజన్ కార్యక్రమాలూ, సినిమాల విషయంలో ఈ పాటా వేరు వేరు పద్ధతుల్లో నిర్ణయమవుతున్నది.

వివిధ సాంస్కృతిక ద్రవ్యనిధులలో నడికి సంస్థల ఆదాయం, ఈ నిధులలో ప్రధానమైన గ్రంథ ప్రచురణ, పత్రికా ప్రచురణ జరుగుతూంది ఈ నిధులలో కళాకారులకు పర్వత ప్రాంతాలలో విశ్రాంతి గృహాలు, పట్టణాలలో క్లబ్బులు, హోటళ్లూ నడుపుతున్నారు కూడాను

సంగీత నిధి స్వయంగా ఒక సంగీత రచనా ప్రచురణాలయమూ, సంగీతరచనల భాండాగారమూ నడుపుతూంది అలాగే చిత్రకళానిధిలో "దిలో" అనే సంస్థ నడపబడుతూంది ఇది చిత్రకారుల చిత్రాల అమ్మకంఏర్పాట్లు చేస్తుంది అలాగే యింకొకసంస్థ చిత్ర రచనలను ముద్రించి, ఆ ముద్రితప్రతులను అమ్ముతుంది కళాకారులకు అవసరమైన సామగ్రిని తయారుచేసి అమ్ముతుందికూడాను.

లక్ష్యాలు

సైనిధంగా ఏర్పాటే నిధులు ఒక ప్రధాన లక్ష్యంలోనమై వినియోగమవుతాయి రచయితలకూ, వాగ్గేయకారులకూ, చిత్రకారులకూ అనుకూలమైన పని పరిస్థితులను సృష్టించి, జాతీయ సాంస్కృతిక వికాసానికై దోహదం చేయడమే ఆ ప్రధాన లక్ష్యం

రచయితలు, కళాకారులు తన జీవన భృతి గురించీ, కుటుంబపోషణగురించీ బాధపడకుండా తమ ప్రతిభను పూర్తిగా సృజనాత్మక కృషికే అంకితం చేస్తుందుకనుక లక్షద్రవ్యనిధులనుండివారికి కీర్తనాల ఋణాలు పడ్డీ లేకుండా ఇవ్వబడతాయి వారికే ఆధ్యాత్మికంకూడా లభిస్తాయి ఎక్కువ ధనార్జనలేని చిన్న తరహా గ్రామీణ రచనా సంఘాలకూ, సాహిత్య, సంగీత కళా కృషికీ నిధులనుండి ప్రత్యేక పోషణలు లభ్యమవుతాయి

ఈ నిధులు మూతన సాహిత్య, కళా ప్రదర్శనలకు పోటీలు నిర్వహించి ఉత్తమ కళాఖండాలకు బహుమతులు ఇస్తుంది బహుమతులు రాకపోయినా ఉత్తమ సృష్టిచేసిన గ్రంథకర్తలకూ, కళాకారులకు చాల విధాల సాయపడుతుంది

చిత్రకళానిధి, వేరువేరు కళాకారుల ప్రదర్శనలు ఏర్పాటు చేసుకోవడంకు తన స్వంత గేలరీలకూ, ప్రదర్శనశాలలకూ ఉచితంగా యిస్తుంది ఇంకొక్కడైనా ప్రదర్శనం జరిగేటప్పుడు ధనసహాయం చేస్తుంది.

రచయితలకు, కళాకారులకు, వారి కుటుంబసభ్యులకు యితరత్రాసహాయం లభించని పక్షంలో సాంస్కృతిక నిధులు వారు జబ్బు పడినప్పుడూ, వృద్ధాప్యంలోనూ, అశక్తత ఏర్పడినప్పుడూ ధన సహాయం అందజేస్తాయి

ఆధునిక జెకోస్లొవాక్ సాంఘిక చట్టాలు శ్రామిక ప్రజలందరికీ యిలాంటి ధన సహాయం ప్రభుత్వ నిధులనుండి లభించేటట్టు చేస్తున్నాయి అయితే, ఈ ధన సహాయం కొందరు రచయితలూ, కళాకారుల కృషికీ, జీవన ప్రమాణాలకూ తగినంతగా లేనప్పుడు సాంస్కృతిక నిధులనుండి ప్రత్యేక సహాయం లభిస్తుంది కళాకారుడు చనిపోయాక వారి కుటుంబానికి కూడాయిలాంటి సహాయం యివ్వబడుతుంది

నిర్వహణ

రచయితలసంఘాలు, కళాసంఘాలు మొదలైన సంస్థలు నిర్ణయించే అయిదు గురు కళాకారులతో కూడిన సంఘమొకటి యీ నిధులను నిర్వహిస్తుంది జాతీయ సాంస్కృతిక నిధులకు చేరవేత సంఘాలుంటాయి ఈ సంఘాల చేతుల్లో నిధుల వ్యవస్థ నడుస్తుంది

ప్రభుత్వంకూడా యీ నిధులకు కొంత సొమ్ము యిస్తుంది కాబట్టి వాటి నిర్వహణ విషయంలో శ్రద్ధతీసుకుంటుంది అన్ని సాంస్కృతిక నిధులకు సంబంధించిన వ్యవహారాలను చూడడానికీ, నిర్ణయించడానికీ ప్రభుత్వం నెలకొల్పిన సమన్వయ సంఘాలలో యీ నిధుల ప్రతినిధులు, ప్రభుత్వశాఖల ప్రతినిధులతో బాటు సమాన సంఖ్యలో వుంటారు నిధుల ఖర్చు నెచ్చించుపై బాధ్యతయీ చేయడం, కొన్నిరకాల సమస్యలను పరిష్కరించడం యీ సమన్వయ సంఘాల లక్ష్యం

జెకోస్లొవేకియాలో సాంస్కృతిక ద్రవ్యనిధులు స్థాపించబడి ఆరేళ్లయింది ఈ నిధులు ఏ యితర పద్ధతులద్వారా గతంలో పరిష్కరించబడే వీలుకాని సమస్యలను సామ్యవాద సాంఘిక వ్యవస్థ సూత్రాలకు అనుగుణంగా పరిష్కరించాయని చెప్పడం అతిశయోక్తికాదు ఈ నిధులు కళాకారులకు సమాజంలో అర్హమైన స్థానాన్ని సమకూర్చి పెట్టాయి

డాక్టర్ జిరికోర్డాక్

నిధులనుండి ప్రత్యేక సహాయం లభిస్తుంది కళాకారుడు చనిపోయాక వారి కుటుంబానికి కూడాయిలాంటి సహాయం యివ్వబడుతుంది

నిర్వహణ

రచయితలసంఘాలు, కళాసంఘాలు మొదలైన సంస్థలు నిర్ణయించే అయిదుగురు కళాకారులతో కూడిన సంఘమొకటి యీ నిధులను నిర్వహిస్తుంది జాతీయ సాంస్కృతిక నిధులకు చేరవేత సంఘాలుంటాయి ఈ సంఘాల చేతుల్లో నిధుల వ్యవస్థ నడుస్తుంది

ప్రభుత్వంకూడా యీ నిధులకు కొంత సొమ్ము యిస్తుంది కాబట్టి వాటి నిర్వహణ విషయంలో శ్రద్ధతీసుకుంటుంది అన్ని సాంస్కృతిక నిధులకు సంబంధించిన వ్యవహారాలను చూడడానికీ, నిర్ణయించడానికీ ప్రభుత్వం నెలకొల్పిన సమన్వయ సంఘాలలో యీ నిధుల ప్రతినిధులు, ప్రభుత్వశాఖల ప్రతినిధులతో బాటు సమాన సంఖ్యలో వుంటారు నిధుల ఖర్చు నెచ్చించుపై బాధ్యతయీ చేయడం, కొన్నిరకాల సమస్యలను పరిష్కరించడం యీ సమన్వయ సంఘాల లక్ష్యం

జెకోస్లొవేకియాలో సాంస్కృతిక ద్రవ్యనిధులు స్థాపించబడి ఆరేళ్లయింది ఈ నిధులు ఏ యితర పద్ధతులద్వారా గతంలో పరిష్కరించబడే వీలుకాని సమస్యలను సామ్యవాద సాంఘిక వ్యవస్థ సూత్రాలకు అనుగుణంగా పరిష్కరించాయని చెప్పడం అతిశయోక్తికాదు ఈ నిధులు కళాకారులకు సమాజంలో అర్హమైన స్థానాన్ని చేకూర్చి పెట్టాయి

తెల్లబంగారం

రచన: "చంద్ర"

తంజావూరు జిల్లాలోను, కోయంబత్తూరు జిల్లాలోను 1948 సంవత్సరం నుండి జరిపిన పరిశోధన ఫలితాలు సాధారణంగా ఈ వ్యాసం ప్రాయబడింది

ప్రత్తి యెప్పుడు విత్తాలి?

వరి కోసినతర్వాత బాటు ప్రత్తిరకం తక్కువకాలంలో పంటకు రావాలి అక్కడక్కడ పండించిన పొలంలో డిసెంబరు మొదటివారంలో విత్తనాలు నిలుపుతుంది కృష్ణగోదావరులు, యింకా పెద్దకాలం పండించినప్పుడు డిసెంబరు రెండు, మూడు [illegible] ప్రత్తి విత్తనచ్చును ఏరకం వరి పండించినప్పటికీ వరికోసిన తర్వాత వారం రోజులలోపలనే ప్రత్తిని విత్తనాలనిపుతుంది

అంతకంటే ఆలస్యం చేస్తే నేలలో తేమ ఆరిపోయి, విత్తనాలు సరిగా మొలకెత్తకపోవచ్చును కోసిన వారం రోజులలోపల ఆలస్యం కాకుండా ప్రత్తిని విత్తవచ్చు

ఏ రకం విత్తాలి?

మే మాసంలో కోస్తా ప్రాంతంలో తొలకరిస్తుంది ఆలోపలనే పూర్తిగా ప్రత్తిని విరిపించాలి అంటే డిసెంబరులో నాటిన ప్రత్తిపంటనుండి మే మాసంలోపలనే పూర్తిగా ప్రత్తిని విరిపించాల్సి వుంటుంది కాబట్టి అందుకుసాధ్యమైనంత లోపలనే ప్రత్తిని పూర్తిగా చేతికందివ్వగలిపేదకాలపు ప్రత్తిరకాలను మాత్రమే ఎన్నుకోవాలి ఇట్టి ఋతువులో ఏ రకం పండించటానికి చాలా అనువుగా వుంటుందో నిర్ధారణ చేయడానికి అనేక ప్రత్తి రకాలను విత్తి పరిశోధనలు చేశారు అంతేగాకుండా ఈ ప్రత్తినుండి ఎక్కువ పోచబాడవుగల దూది లభించాలి, అందుండి వడికి నవుడు ఎక్కువ నంబరుమాలు రావాలి ఈ మంచి గుణాలు అమెరికన్ సంకరజాతి రకమైన పి 216 యఫ్, అమెరికన్ రకాలయిన డి పి యల్ 14, డి. పి యల్ 15 కలిగి వున్నాయి ఈ మూడు రకాలలోను పి 216 యఫ్ కంటే డి పి యల్ రకాలే మంచివని పరిశోధనలవల్ల తేలింది పి 216 యఫ్ దూదితో 32 నంబరు మూలరాగా, డి పి యల్ రకాలదూదితో 41నంబరు మూలరాగా లభించింది ప్రత్తి దిగుబడిలోకూడా డి పి యల్ రకాలే మెరుగనిపించాయి పి 216 యఫ్ రకం ఎకరానికి 1496 పౌనుల ప్రత్తినివ్వగా, అదే పొలంలో ప్రక్కన పైరు వేసిన డి పి యల్ 15 రకం, ఎకరానికి 1580 పౌనుల చొప్పున ప్రత్తి దిగుబడి నిచ్చింది ప్రత్తి దిగుబడి ఎక్కువగా ఇచ్చినంతమాత్రానచాలదు ప్రత్తి నుండి విత్తనాలను వేరు చేసి నవుడు, దూది కూడా ఎక్కువ వొచ్చు రావాలి పి 216 యఫ్ రకం ఎకరానికి 464 పౌనుల దూది నివ్వగా, డి పి యల్ 15 రకం 688 పౌనుల దూది నిచ్చింది ఇక పోచ పొడవు విషయంలో కూడా డి. పి యల్ రకాలే మెరుగుగా వున్నాయి పి 216 యఫ్ పోచ పొడవు 0 97 అంగుళాలు మాత్రమే వుండగా, డి పి యల్ 15 పోచపొడవు 1 04 నుండి 1 12 అంగుళాలవరకూ వున్నది. వరి తర్వాత ఈ రకాలలో దేనినైనా పైరు చేయవచ్చు

ఈ రెండింటికీ మధ్య సంకరజాతి రకాన్ని కొత్తరకాలను సృష్టించారు వాటినికూడా పరీక్షిస్తున్నారు ఇది వాటి తల్లిదండ్రులయిన పి 216 యఫ్, డి పి యల్ 15 రకాలకంటే మంచిదూదిని ఎక్కువగా యిస్తున్నాయి ఇంకా కొన్ని సంవత్సరాలు పోతేగాని యీ రకాల పని పూర్తిగా తెలియరాదు ప్రస్తుతం మాత్రం యీ రెండు రకాలలో యేదో ఒకదానిని పైరు చేయవచ్చు!

ఎలా విత్తాలి?

ఎకరానికి నుండి 12 పౌనుల ప్రత్తి విత్తనాలు సరిపోతాయి ప్రత్తి విత్తనాలను చేతి, కట్టి కలిపిన మిశ్రమంలో కలిపివేసికన, విత్తనాలనంటియున్న దూది పూడిపోతుంది కాబట్టి పుడిపోతే ఆరబెట్టాలి విత్తనాలను ఏ మాత్రమైనా యింకా దూది వదలకుండా వున్న అది మట్టి బంకకు విత్తనానికి చుట్టుకుపోతుంది వరి కోసిన వారం రోజులలోపలనే వరిమళ్లో సుధ్య వరుసలలో చిన్న కర్రముక్కతో రంధ్రాలు పొడుస్తూ వాటిలో రెండు లేక మూడు విత్తనాలను వదలాలి వరుసకూ వరుసకూ మధ్య ½ అడుగుల దూరముంచి, వరుసలో రంధ్రానికి రంధ్రానికి మధ్య ఆరంగుళాల దూరముంచి ప్రత్తి విత్తనాలను విత్తాలి ఈ విధంగా విత్తనపుడే అత్యధిక దిగుబడి లభించినట్లు, ఈ విషయమై చేసిన పరిశోధన ఫలితాలు తెలుపుతున్నాయి వరుసల మధ్య రెండడుగులుంచి, వరుసలో మొక్కలమధ్య 9 అంగుళాలు యెడముంచి విత్తనపుడు ఎకరానికి 948 పౌనుల ప్రత్తి దిగుబడిరాగా, అదే పొలంలో వరుసలమధ్య 1½ అడుగుల దూరముంచి, వరుసలో ఆరంగుళాల ఎడముంచి విత్తినపుడు ఎకరానికి 1075 పౌనుల ప్రత్తి దిగుబడి లభించింది. ఆ విధంగా వరుసలమధ్య దూరం పరిగా నిర్ణయించి విత్తినపుడు, ఎకరానికి రూ 50 ల అదనపు లాభం లభిస్తోంది కాబట్టి వరుసలమధ్య అర్థగజం, వరుసలో మొక్కలమధ్య అర్థ అడుగు దూరముంచి విత్తుట మంచిది పొలానికి అడ్డంగా త్రాళ్ళుపట్టి వాటి వెంట అరంగుళాలకు రంధ్రము అ చేస్తూ అందు ప్రత్తివిత్తుల వదలవచ్చును.

విత్తినతర్వాత ఏమి చేయాలి?

నేల అరి ఎండిపోకున్న సమయంలో అంటే విత్తిన తర్వాత వారానికి నెల రోజులకు 100 పౌనుల అమ్మోనియం సల్ఫేటును 800 లేక 400 పౌనుల మట్టితోగాని, కంపోస్టు ఎరువుతోగాని కలిపి అమ్మోనియాన్ని మొక్కల మొదళ్ల దగ్గరపడేటట్లుచేయాలి వెంటనే తప్పకుండా నీళ్లు గింజి, వరుసలమధ్య పైపాటు చేసి, నీరు పెట్టాలి

ఒక్కొక్క రంధ్రంలో రెండు లేక మూడు విత్తులను విడిచాంగదా! ఆ విధంగా మొలిచిన మొక్కలన్నిటిని పెరగనీయరాదు వేలుకొంచం ఆదనపు పట్టినతర్వాత, ఒక్కొక్క వరుసలో నేలకంగా పెరిగే ఒక ఒక మొక్కనుంచి మిగతా వాటిని పీకివేయాలి ఆ తర్వాత నేలపూర్తిగా ఆరిపోవడం వరుసలమధ్య పైపాటు చేసి, మధ్యనున్న మట్టిని మొక్కల మొదళ్ళమీదికి ఎగదోసిన మంచిది

ఇక పూత మొగ్గలు ఐదుతుపడే సమయంలో అంటే విత్తిన రెండు మూడు నెలల తర్వాత ఎకరానికి 100 పౌనుల చొప్పున అమ్మోనియం సల్ఫేటు చేసి, గొప్పు తవ్వి నీరు పెట్టాలి ఆ తర్వాత పూత మీద నున్న పుదుమ్ము, ప్రత్తి కాయలలో దిగి, అని పెద్దవయ్యే దశలోనూ నీటిలోరత ఏ మాత్రం తుండకూడదు చేలు పూర్తిగా ఆరిపోకముందే నీరు పెడుతూ వుండాలి అప్పుడే ప్రత్తి కాయలు పెద్దవగుపయోగాక, లోపల ప్రత్తి కాయ వృద్ధి చెందుతుంది కాయలలో ఎక్కువ భాగం కాయముదిరిన తర్వాత నీరు పెట్టరాదు

ప్రత్తికాయలెండి ప్రత్తి బయటపడినప్పుడు, ఎప్పటికప్పుడు ప్రత్తిని విడిపించాలి ప్రత్తిని విడిపించేటప్పుడు, ప్రత్తి అడుమొక్కలు, కాండపు మొక్కలు ప్రత్తినంటి రాకూడదు ఆ విధంగా జాగ్రత్తపడితే ప్రత్తికి ధరతక్కువ పలకదు

ప్రత్తి మొక్కలు ఎలా ఎరువు

ప్రత్తి విడిపించిన తర్వాత ప్రత్తిఆకులన్నీ ఎండిపోతాయి ఆ మొక్కలు-వరి పైరుకు వచ్చి అడ్డు పైరుగా పనికి వస్తాయి. దాదాపు 8000 పౌనుల బరువుగల ప్రత్తి కాట్టి పొలానికి అందుతుంది. ఈ విధంగా వరి పైరుకు అదనపు ఖర్చు లేకుండా, చక్కటి ఎరువు లభిస్తోంది ఈ ప్రత్తిమొక్కలను కలియదున్నేటప్పుడు ఎకరానికి 100 నుండి 150 పౌనుల నూపరక పాస్ఫేటు చేసినా ఎంతో ప్రయోజనం వుంటుంది

ఆదాయ వ్యయాలు

మా మా లాంగా దెల్లా మా గా ణీ భూములందు-పెసర, మినుము, జనుము వరి తర్వాత పండించే ఆచారం కలదు ఖర్చులు పోను ఈ విధంగా రు 100 నుండి రు 150 ల వరకు ఆదాయం లభిస్తుంది

ఇక ప్రత్తిసమయంలో యింతకంటే మూడురెట్ల నికరాదాయం తేలికగా రాబట్టవచ్చును

ప్రత్తిపైరును పట్టు చీడపురుగులు

ప్రత్తిపైరునుబట్టి అధికవస్త్రం కలుగ

(మిగతా 6 వ పేజీలో)

తెల్లబంగారంగా ఉన్న ప్రత్తి పైరు

నాటకకళ

(3 వ పేజీ తరువాయి)

ణం పుట్టింది కనుక నాటకాలలో పద్యాలుండాలంటున్నారు ఏజాడో షేక్స్పియర్ తన నాటకాలలో పద్యాలు రాశాడు కనుక మనం పద్యాలు రాయాలంటున్నారు పద్యాలు పాడే వృత్తులలో ఉండరాదన్న పాతకాలపు సిద్ధాంతాన్ని కూడా అనుసరించారు

నటులు దుస్సవర్తన, నాటకకళను "బజారుకళ"గా చేసి, పాలకులు అభిరుచులను గౌరవించి, ఉదాత్తమైన అభిరుచులను జారవిడవకపోవడం నాటకకళ క్షీణించటానికి కారణమని వారు పేర్కొన్నారు

నాటకకళకు సంబంధించిన అనేక సమస్యలు చాలా జటిలమైనవి నాటకతత్వమూ, నాటకకళపరిణామమూ అర్థమై, అపారమైన నాటకానుభవం గలవారికికూడా ఇది కడుసమస్యగానే ఉన్నప్పుడు క్రీస్తుపూర్వపు అభిప్రాయాలు గలవారికి ఇది కొరుకుడు పడటం అసంభవం నాటకాలు రాసే వాళ్ళకు చేయుపుగులూ, ఆడేవాళ్ళకు దుష్ప్రవర్తనా, చూసేవాళ్ళకు పాడు రక్తమూ అంటగట్టినమాత్రాన నాటకరంగ స్థలసమస్యపరిష్కార మవుతుందా? భ్రమ!

నాటకకళ జనసామాన్యాన్ని చేరకపోతే దెబ్బతిన్నది ఎక్కువ, తక్కువ అభిరుచులసమస్య మూలికసమస్యకాదు, వ్యక్తులకు సంబంధించినది తక్కువ అభిరుచులు గల పుస్తకాలున్నాయి, సినిమాలున్నాయి వాటి మూలంగా పుట్టితోగాని, కంపోస్టు ఎరువుతోగాని కలిపి అమ్మకానికి పెట్టినట్లు మొక్కల మొదళ్ల దగ్గరపడేటట్లుచేయాలి వెంటనే తప్పుగోలతో పక్కకు గించి, వరుసలమధ్య పైపాటు చేసి, నీరు పెట్టాలి

ఒక్కొక్క రంధ్రంలో రెండు లేక మూడు విత్తులను విడిచాంగదా! ఆ విధంగా మొలిచిన మొక్కలన్నిటిని పెరగనీయరాదు వేలుకొంచం ఆదనపు పట్టినతర్వాత, ఒక్కొక్క వరుసలో నేలకంగా పెరిగే ఒక ఒక మొక్కనుంచి మిగతా వాటిని పీకివేయాలి ఆ తర్వాత నేలపూర్తిగా ఆరిపోవడం వరుసలమధ్య పైపాటు చేసి, మధ్యనున్న మట్టిని మొక్కల మొదళ్ళమీదికి ఎగదోసిన మంచిది

ఇక పూత మొగ్గలు ఐదుతుపడే సమయంలో అంటే విత్తిన రెండు మూడు నెలల తర్వాత ఎకరానికి 100 పౌనుల చొప్పున అమ్మోనియం సల్ఫేటు చేసి, గొప్పు తవ్వి నీరు పెట్టాలి ఆ తర్వాత పూత మీద నున్న పుదుమ్ము, ప్రత్తి కాయలలో దిగి, అని పెద్దవయ్యే దశలోనూ నీటిలోరత ఏ మాత్రం తుండకూడదు చేలు పూర్తిగా ఆరిపోకముందే నీరు పెడుతూ వుండాలి అప్పుడే ప్రత్తి కాయలు పెద్దవగుపయోగాక, లోపల ప్రత్తి కాయ వృద్ధి చెందుతుంది కాయలలో ఎక్కువ భాగం కాయముదిరిన తర్వాత నీరు పెట్టరాదు

ప్రత్తికాయలెండి ప్రత్తి బయటపడినప్పుడు, ఎప్పటికప్పుడు ప్రత్తిని విడిపించాలి ప్రత్తిని విడిపించేటప్పుడు, ప్రత్తి అడుమొక్కలు, కాండపు మొక్కలు ప్రత్తినంటి రాకూడదు ఆ విధంగా జాగ్రత్తపడితే ప్రత్తికి ధరతక్కువ పలకదు

ప్రత్తి పెరుగుదల

ప్రత్తి ఎండి విడిపించిన తర్వాత ప్రత్తిఆకులన్నీ ఎండిపోతాయి ఆ మొక్కలు-వరి పైరుకు వచ్చి అడ్డు పైరుగా పనికి వస్తాయి. దాదాపు 8000 పౌనుల బరువుగల ప్రత్తి కాట్టి పొలానికి అందుతుంది. ఈ విధంగా వరి పైరుకు అదనపు ఖర్చు లేకుండా, చక్కటి ఎరువు లభిస్తోంది ఈ ప్రత్తిమొక్కలను కలియదున్నేటప్పుడు ఎకరానికి 100 నుండి 150 పౌనుల నూపరక పాస్ఫేటు చేసినా ఎంతో ప్రయోజనం వుంటుంది

ఆదాయ వ్యయాలు

మా మా లాంగా దెల్లా మా గా ణీ భూములందు-పెసర, మినుము, జనుము వరి తర్వాత పండించే ఆచారం కలదు ఖర్చులు పోను ఈ విధంగా రు 100 నుండి రు 150 ల వరకు ఆదాయం లభిస్తుంది

ఇక ప్రత్తిసమయంలో యింతకంటే మూడురెట్ల నికరాదాయం తేలికగా రాబట్టవచ్చును

ప్రత్తిపైరును పట్టు చీడపురుగులు

ప్రత్తిపైరునుబట్టి అధికవస్త్రం కలుగ

(మిగతా 6 వ పేజీలో)

అక్షరయోధులు

ఆఫ్రో-ఏషియన్ రచయితల మహాసభపై నిందలు

ఫిబ్రవరి నెలలో జరిగిన ఏషియన్ రచయితల మహాసభకు యుక్తవయస్సు వచ్చింది ఆసియా, ఆఫ్రికా ఖండాల సంస్కృతి జీవితంలో అది పటుతరకక్షిగా రూపొందుతున్నది అది ఒక సంస్థగా మారింది అందుకే భారతీయ రచయితలచుని చెప్పుకొనేకొందరు, దానిమీదనిందలూ, నిష్ఠురవర్షిస్తున్నారు వీరికి ఆశ్చర్యం కలించింది కూడా ఒక సంస్థే దానిపేరు కాంగ్రెస్ ఫర్ కల్చరల్ ఫ్రీడమ్ ప్రత్యేకించి చెప్పవలసిందే, అంతర్జాతీయ సామ్యవాద విరోధులకు అనుబంధంగా ఈ దేశంలో నడుస్తున్న ఆఫిస్ ఫర్ ఏషియన్ అఫైర్స్(ఆసియా వ్యవహారాల కార్యస్థానం) అనిచెప్పాలి

ఆఫ్రికా, ఆసియా ఖండాల రచయితల మహాసభ అవ్యవస్థితంగా వుండి పాకిస్థాన్ ప్రతినిధి పరమాశక్తంగా లేకుండా అందులో కమ్యూనిస్టులూ చొచ్చినట్టు చూస్తూ, చూపిస్తూ రచయితల మనస్సులను స్వేచ్ఛపైపు (అంటే వ్యాపార, ఆస్తి, స్వేచ్ఛ కుళ్ళించాలనేకే వీరి చరమ లక్ష్యంగా కనిపిస్తోంది

ఢిల్లీలో జరిగిన ఆసియా రచయితల ప్రాథమిక సమావేశంలో రాజకీయాల ప్రసక్తి రాలేదు కాబట్టి మరి ఎన్నడూ అది మొనలాపకూడదని వీరి వాదం లోని సారాంశం అట్లాగాక, 1958 లో తాష్కెంటులో జరిగిన ప్రథమ ఆసియా-ఆఫ్రికా రచయితల మహాసభలోనే రాజకీయ వ్యాధి లక్షణాలు కనిపించాయంటు భారతీయ రచయితల ప్రతినిధిబర్దానికి నాయకత్వం వహించిన శ్రీ తారాశంకర బెనర్జీ గారికి సమావేశకర్తలు కొన్ని వాగ్దానాలు చేసికూడా వుల్లంఘించారంటు రాజకీయ తీర్మానాలు ప్రవేశపెట్టారంటు రచయితల మహాసభకు ఒక పర్మనెంటు బ్యూరో ఏర్పాటు చేశారంటు

ఈ సంవత్సరం మార్చి మాసంలో ఆసియా - ఆఫ్రికా రచయితల మహాసభ కాలాకు పర్మనెంటు బ్యూరో జపాను రాజధాని టోక్యో లో సమావేశమై మరికొన్ని రాజకీయతీర్మానాలు ఆమోదించిందంట రాజకీయాలను

శ్రీ కె. వి. రమణారెడ్డి

నుట్టుకొన్నది కాబట్టి ఒక సాహిత్య సంస్థ మైల పడిపోయినట్లుగా వీరు భావిస్తున్నారు ఇంతకూ పర్మనెంట్ బ్యూరో చేసిన అపరాధమేమిటి?

సామ్రాజ్యవాదాన్నీ, వలస పాలనూ వ్యతిరేకించి, జాతీయ స్వాతంత్ర్యంకోసం ప్రజాతంత్రంకోసం, శాంతికోసం, ఆసియా-ఆఫ్రికాఖండాల ప్రజలు జరిపే పోరాటం అర్థరాత్రి కాలాల నందుకొంది ఈ పోరాటాన్ని నీరుగార్చడం పూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాం, అంటూ ఈ ప్రకటనచేసింది ఆఫ్రికాయా, అంగోలా, కీన్యా, రొడీషియా, దక్షిణాఫ్రికాలలో జరుగుతున్న పోరాటాలను అభినందించింది ఉత్తర అట్లాంటిక్ కూటమి ద్వారా అఫ్రికాయాలోనూ, బాక్దాద్ సమితి ద్వారా కాంగోలోనూ, ఇజ్రాయెల్ ద్వారా అరబ్ దేశాలలోనూసామ్రాజ్యవాదోన్మత్తులు అమెరికా కాయకత్వాన తీవ్రతరం చేస్తున్న దుశ్చేష్టలను ఖండించింది కొరియా, వియత్నామ్ ప్రజల సమైక్యతను ఆకాంక్షించింది చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ కార్యదర్శి అయితేనేం? స్వజాతీయ సాహిత్యం రచించకుండేనేం? జాతీయ అంతర్జాతీయ రాజకీయాలుంటేనేం? తమకు మాత్రం రాజకీయాలు వుండవచ్చు ఎదుటివారికి వుంటేనే చిక్కు

ఈ సంకటకందార్లలో అనేకులు అన్నయాటే సుమా! రచయితలకు, మనకు "ఒకానొక" సిద్ధాంతానికి చెందిన రాజకీయాలలో సంబంధం వుండకూడదు" అని కొందరన్నారు ఆ "ఒకానొక" మాటను "కమ్యూనిస్టు" అని మార్చు

(మిగతా 6 వ పేజీలో)

రక్తభూమి

(3 వ పేజీ తరువాయి)

తన యిష్టమొచ్చిన మందు వాడటానికీ వీల్లేదు పోనీ తనకు అంతుపట్టలేదని చెప్పడానూ, యింతఎత్తున విరుచుకుపడతాడు తన డాక్టరుగిరీ దండుగనీ, రోగనిర్ధారణ జేయలేని యిలాంటి డాక్టర్లకూ-వద్దులకూ జీతాలివ్వడం శుద్ధ దండగనీ, ఒక్క మనుష్యుడు దయ్యాలపడకూడదు బిగి తట్టుకోవాలి! ఇంకేం జేస్తాడు తనకు తెలిసిన రోగాన్ని సూచి తాకేమి చెప్పగలుగుతాడు అట్లని రోగిని అలాగే ఒదిలిపెట్టడమా? పోనీ, ఏ రాజమండ్రికో, బందిరట్టించుక వెంటనే తీసుకెళ్ళితే? మరేమో, మధ్యలోనే ప్రాణంపోవచ్చు అంతకంటేనేనికి? తనకన్నా ప్రతిభాశాలైన డాక్టరు సుజనారావు వుండనే వుండగా! అతనికన్నా చూపించమని పలకాయిస్తే పోనూ! ఇదేబాగుంది తనను అనుమర్దుడని తిట్టినా తిట్టవచ్చు తనకు యాలో అంతకన్నా కత్యంతరంలేదు

"బాకూ అంతుపట్టలేదండి వెంటనే ఏ రాజమండ్రికో తీసుకెళ్లమన్నా, లాభంలేదు మీరు అభ్యంతరపడకపోతే ఒక్కసారి సుజనారావుగార్ని పిలిపించండి" అంటూ తన నిస్సహాయస్థితికి విచారపడుతూ నిలబడ్డాడు

వెంటనే గోపీకృష్ణ మళ్ళీ సుజనారావును పిలుచుకురమ్మని పంపించాడు వాడు వెళ్ళి రెండుక్షణాలు నిమిషాలో తిరిగివచ్చి రానన్నాడని చెప్పాడు అప్పటికి రఘుపతి-డాక్టరుగారూ తనులు కొని తప్పేదిలేదు గాన తప్పనిసరిగా వెళ్ళి తీసుకురావలసిందేనని వొత్తిడించాడు సరేనని కదిలి సుజనారావు గారివద్ద కొచ్చాడు

సుజనారావుగారు రక్షుడే రోగుల్నుండి రిని పంపించి తీరిగ్గా కూర్చున్నాడు తన డిస్పెన్సరీ గదిముందు కొయ్యలా నిలబడివున్న భద్రయ్యను చూచి వెలపల కొచ్చాడు అతని ముఖంలో పెత్తనుచుక్కలేదు. పాలిపోయివుంది దీనంగా దేనికో రక్షణకోసం ప్రాధేయపడి యాచిస్తున్నదానిలా గుండె కండ్లు నీరసదృక్కులు బరువుతున్నాయి ప్రక్కుపటిచన ఏదో అభిమానం, బాధతో క్రుంగిపోతున్నట్లు అతని ముఖంలోనుండే తెలియజేస్తున్నది

"డాక్టరుగారు మా యింటి కొక్కసారి రండి నా భార్యకు ప్రమాదంగా వుంది" ఏమిటని డాక్టరుగారు అడక్కముందే భద్రయ్య అడిగేశాడు

వెళ్దామా భద్రా అనికూడ సుజనారావుకనుముందు వెనుకలకు లాగింది వెళ్దామని ఒకొంక్కా, వెళ్ళొద్దని మరొకొంక్కలు వుంది కూడాండో మక్కువకళేకే బోడిచి త్రాడులా తన్ను వెనక్కి లాగుతున్నట్లనిపించింది వెయ్యి విరోధాలుండవచ్చు, కాని ప్రాణంతో తూడుకొన్న సంగతి అన్నింటినీ వెనక్కి నెట్టివేయాలి వాటికి కాయకక్షులా ప్రయత్నించకపోతే బాధ్యత తనమీద వుంది.

అందుచేత, వెళ్ళొద్దని ఎన్నిసార్ల